

VÄSTERMALMS SKOLA

Likabehandlingsplan

- **plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling**

Gymnasiesärskolan, Västermalm

Lsåret 2022/2023

Ansvarig rektor: Birgit Fältstam

Innehållsförteckning

1. Syfte och bakgrund	3
2. Värdegrund och arbetssätt	3
3. Utvärdering av genomförda insatser/ åtgärder	3
4. Redovisning av årets kartläggning samt riskområden	6
5. Mål för arbetet	10
6. Handlingsplan	11
7. Elevers delaktighet i arbetet	12
8. Rutiner vid akuta situationer	13
9. Bilaga; STELLA-rapportering	14
10. Bilaga; definitioner och begrepp	15

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete för elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Värdegrund och arbetsätt

Sundsvalls gymnasium, Västermalm ska vara en trygg mötesplats för ungdomar och vuxna.

Vår verksamhet bygger på demokratiska värderingar om alla människors lika värde och vi accepterar inga former av överträdelse av diskrimineringslagens och skollagens bestämmelser.

Skolan ska långsiktigt arbeta för en studiemiljö som främjar elevers inflytande, lika värde samt motverka diskriminering och kränkningar. Detta arbete ska ske i nära samarbete med eleverna.

3. Utvärdering av genomförda insatser/ åtgärder läsåret 2020/21

Gymnasiesärskolan på Västermalm består av de nationella programmen Fastighet, anläggning och byggnation (FAFAS), Hälsa, vård och omsorg (HOHAL) samt Hotell, restaurang och bageri (HRHOT). Dessutom finns gymnasiesärskolans individuella program (IAND) på Västermalm.

Nedan redovisas en utvärdering av insatserna från fjolårets likabehandlingsplan.

- **Likabehandlingsplanen går igenom med arbetslagen. Personalen informeras om rutinerna för STELLA-rapportering. Personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som präglar den pedagogiska verksamheten.**

Detta har genomförts på APT och arbetslagsmöten.

- **Mentor, med stöd av kurator och skolsköterska, informerar/ diskuterar likabehandlingsplanen med respektive klass. Eleverna ska få möjlighet att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.**

Mentor och kurator har diskuterat likabehandlingsplanen med eleverna. Resultaten av programmets nöjdhetsundersökningar har presenterats för eleverna och tillfällen har då funnits för att diskutera värdegrundsfrågor. Under elevernas hela skoltid har frågor inom detta område berörts utifrån olika aspekter.

- **Programarbetslagen genomför insatser som ska ske under året för att öka trygghet och trivsel för eleverna.**

Detta har genomförts enligt utvecklingsplanen i överenskommelsen mellan rektor och arbetslag/ förstelärare.

- **Öka elevernas delaktighet kring den fysiska och psykiska arbetsmiljön genom klassråd, programforum, elevråd och matråd. Elevers medverkan kring ordningsregler sker via klassråden.**

Dessa frågor har tagits upp på klassråd, elevråd och programforum.

- **Värdegrundsarbetet är en naturlig del av undervisningen, t ex genom material och diskussionsunderlag som är kopplat till värdegrundsfrågor. EHT bidrar med sina kunskaper i undervisningen efter behov.**

Kurator och skolsköterska har haft introduktionsövningar med eleverna på de nationella programmen i samband med skolstart.

Skolsköterskan har undervisat om hygien för eleverna på det individuella programmet.

Personal från Ungdomsmottagningen har kommit till de nationella programmen och undervisat eleverna i sex- och samlevnad. Ett antal elever från det individuella programmet deltog också.

Tillsammans med idrottlärare har kurator haft lektioner med eleverna i ämnet psykisk hälsa.

Kurator har haft samarbetsövningar med eleverna på det individuella programmet.

Kurator och skolsköterska har på de nationella programmen haft lektioner med eleverna utifrån Brottsoffermyndighetens utbildning "Av fri vilja" som handlar om Sveriges sexualbrottslagstiftning, sexualbrott, normer och frivillighet.

- **Mentor informerar sina elever om vart man vänder sig vid trakasserier och kränkningar.**

Detta arbete har skett kontinuerligt under läsåret.

- **EHT deltar vid arbetslagsmöten i det främjande och förebyggande arbetet. EHT-personal, rektor och pedagoger träffas regelbundet på respektive program**

i ett sk ”Samlat EHT”. Skolpsykolog deltar kontinuerligt i det främjande och förebyggande arbetet samt vid uppföljning 1 gång/ månad.

Till ”Samlat EHT” har pedagogisk personal kommit och diskuterat olika frågor på individ- och gruppnivå. Olika åtgärder har tagits fram och följts upp i detta forum. Skolpsykolog har deltagit vid ”Samlat EHT” 1 gång/ månad samt medverkat vid enskilda elevkontakter samt med konsultation till pedagogisk personal på gymnasiesärskolans alla program.

- **EHT deltar i verksamheternas olika aktiviteter under året, såsom olika aktiviteter under elevernas skoldagar, friluftsdagar, temadagar m m för att bidra till ett främjande värdegrundsarbete. Spontana vardagskontakter med eleverna sker kontinuerligt under läsåret.**

EHT har under läsåret deltagit i olika aktiviteter på programmen.

- **Mentorssamtal med eleverna på gymnasiesärskolans nationella program genomförs på schemalagd tid varje vecka. Syftet är att eleverna ska känna att de blir lyssnade på och att de har möjlighet att påverka sin situation. Pedagogerna ges möjlighet till ökad förståelse för elevernas hela livssituation. På det individuella programmet genomförs mentorssamtal 1 gång/ vecka, men möjlighet till enskilda samtal finns alltid, då personaltätheten är hög.**

Detta har genomförts.

- **För att eleverna ska känna sig trygga i matsalssituationen äter personal pedagogisk lunch tillsammans med eleverna. Individuella programmet äter före övriga program på skolan.**

Detta har genomförts.

- **Under hela skoldagen har eleverna tillgång till vuxenstöd. Gymnasiesärskolan har egna lokaler där elever och personal vistas tillsammans.**

Personaltätheten inom gymnasiesärskolan är hög. Programmen har egna lokaler och vid nöjdhetsundersökningarna på programmen framkommer att man känner sig trygg där.

4. Redovisning av årets kartläggning samt riskområden

Underlaget för kartlägningsarbetet har bestått av:

- resultatet av nöjdhetsundersökningen på gymnasiesärskolans nationella program på Västermalm
- resultatet av nöjdhetsundersökningen på gymnasiesärskolans individuella program på Västermalm
- anmälningar som gjorts om kränkande behandling vid gymnasiesärskolan på Västermalm
- jämförelse med svaren på några av frågorna i hälsosamtalen med elever i år 1, läsåret 2021/22
- utvärdering av elevernas fysiska och psykiska arbetsmiljö utifrån protokoll på elevråd och programforum

Redovisning av resultatet från nöjdhetsundersökningen på gymnasiesärskolans nationella program

På gymnasiesärskolans nationella program ingår 13 frågor i nöjdhetsundersökningen. Eleverna har besvarat enkäten 1 gång på höstterminen och 1 gång på vårterminen. På höstterminen 2021 besvarade 23 av 26 elever i år 1-4 enkäten, på vårterminen var det 17 av totalt 25 elever i år 1-4 som svarade. De frågor som är kopplade till likabehandlingsplanen har plockats ut och används i kartläggningen.

I enkäten ställdes frågan: ”Har någon varit dum mot dig i skolan detta läsår”. På höstterminen 2021 svarade 4 elever ja på frågan. På vårterminen 2022 svarade 2 elever ja och 1 elev ibland. Förra året svarade 4 elever ja.

På höstterminen 2021 uppgav 5 elever att det finns elever som man är rädd för, 1 elev kände sig rädd ibland. På vårterminen 2022 var det 1 elev som kände sig rädd ibland. Under föregående läsår var det 4 elever som kände sig rädda för någon annan elev.

Det var inga elever på vårterminen som uppgav att det fanns personal som man var rädd för. På höstterminen uppgav 2 elever att man kände sig rädd för någon personal. Förra läsåret var det inte någon elev som kände sig rädd.

Utifrån svaren på dessa frågor kan slutsatsen dras att tryggheten bland eleverna på de nationella programmen ökat under vårterminen i år.

På frågan om man vet vem på skolan man kan prata med om någon varit elak mot en elev svarade på vårterminen samtliga elever utom 2 att de visste vem man skulle vända sig till. På höstterminen visste alla utom 1 elev vem man skulle prata med. Förra läsåret visste samtliga elever vem man kunde prata med. Fortsatt behövs samtal kring vem man som elev kan vända sig till om man blir illa behandlad.

På frågan ”Jag känner mig trygg i skolan” svarade 2 elever att man kände sig trygg ibland i enkätsvaret på vårterminen. På höstterminen var det 2 elever som svarade nej på frågan. Förra läsåret var det 2 elever som svarade nej och 1 elev svarade ibland. Målet är att alla elever ska känna sig trygghet i skolan varför denna fråga återkommande behöver lyftas i olika forum utifrån olika aspekter. Forskning visar att trygghet och trivsel är viktiga faktorer för att nå måluppfyllelse för eleverna.

2 elever har på vårterminen i år svarat att det finns platser på skolan där man känner sig rädd. Matsalen uppgavs vara en otrygg plats. I en kommentar angavs att matsalen kändes otrygg när det var för mycket folk där. På höstterminen uppgav 2 elever att de upplevde att det fanns platser där man kände sig rädd. De platser som pekades ut då var matsalen, uppehållsrummet och idrotten. Föregående läsår svarade 3 elever att det fanns platser på skolan där man kände sig rädd. De var då samma platser som angavs samt även ”storskolan”. Utifrån enkätsvaren kan man tolka att de egna lokalerna på gymnasiesärskolan upplevts som trygga platser under vårterminen i år. Det nya caféet som startat detta läsår har blivit en naturlig samlingspunkt för eleverna.

När det gäller frågan om eleverna upplever att de får vara med och bestämma vilka ordningsregler de ska ha så har antalet som tycker att de får vara med och bestämma minskat något jämfört med förra läsåret. På vårterminen detta läsår var det 3 elever som inte tyckte att de fick vara med och bestämma om ordningsreglerna, på hösten tyckte 3 elever att de inte fick vara med och bestämma och 1 elev som svarade ibland. Förra läsåret var det 2 elever som ansåg att de inte var med och bestämde angående ordningsreglerna. Frågan behöver fortsatt tas upp på mentorstid, klassråd och programforum för att eleverna ska känna sig mer delaktiga.

Angående elevernas upplevelse av trivsel i skolan så upplever de flesta eleverna att de trivs. 14 elever svarade att de trivs och 3 elever svarade att de trivs ibland i enkäten som gjordes på vårterminen 2022. På samma fråga på höstterminen 2021 var det 1 elev som svarade nej och 3 som svarade ibland. Föregående läsår var det 7 elever som svarade ibland.

Det är ett litet antal elever som går på de nationella programmen på gymnasiesärskolan och svarsfrekvensen skiljer sig åt mellan de båda åren som jämförs. Därmed går det inte att jämföra svaren så att en helt rättvis bild kan ges.

Redovisning av resultatet från nöjdhetsundersökningen på gymnasiesärskolans individuella program

På det individuella programmet har nöjdhetsundersökningen genomförts under 4 veckor på höstterminen och 9 veckor på vårterminen. Enkäten har genomförts vid flera tillfällen för att ge en tydligare bild av hur eleverna upplever sin situation under hela läsåret. Frågorna är annorlunda formulerade jämfört med de nationella programmets enkät för att bättre passa eleverna som tillhör målgruppen på det individuella programmet. Det är sammanlagt mellan 97 och 220 svar per fråga detta läsår. Det finns elever på gymnasiesärskolans individuella program som på grund av sitt funktionshinder inte har förmåga att besvara enkäten. I kartläggningen har frågorna som är kopplade till likabehandlingsplanen plockats ut.

I nöjdhetsundersökningen ställdes frågan; ”Är alla snälla mot dig”? På höstterminen var det 92 % som svarade ja, 4 % som svarade nej och 4 % som svarade ibland. På vårterminen var det 90 % som svarade ja, 3 % som svarade nej och 7 % som svarade ibland. Vid en jämförelse framgår att resultatet i stort sett överensstämmer med föregående läsårs resultat.

I enkäten fick eleverna svara på frågan; ” Vem pratar du med om någon varit dum mot dig”? På vårterminen 2022 var det 68 % som svarade att man pratade med personal, 16 % pratade med någon hemma, 10 % pratade med en kompis och 6 % uppgav att de pratade med rektor, skolsköterska eller kurator. På höstterminen svarade eleverna i stort sett likadant. Jämfört med förra årets resultat ses bara mindre skillnader i hur eleverna svarat.

I enkäten på det individuella programmet ställdes 4 frågor som är kopplade till trygghet.

Eleverna svarade enligt följande på vårterminen 2022;

På frågan ”Har du det bra på skolan”? svarade 88 % av eleverna ja och 9 % ibland.

När det gäller frågan ”Har du det bra i din grupp”? svarade 88 % ja och 10 % ibland.

94 % upplevde att man hade det bra på rasten och 6 % svarade ibland.

Gällande frågan ”Har du det bra i matsalen”? svarade 90 % ja och 7 % ibland.

På höstterminen 2021 svarade 93 % att de hade det bra på skolan, 4 % svarade ibland.

89 % svarade ja och 7 % svarade ibland på frågan om man hade det bra i sin grupp.

91 % svarade att de hade det bra på rasten och 5 % tyckte att det var bra ibland.

90 % upplevde att det var bra i matsalen. 6 % svarade ibland på frågan.

På vårterminen 2021 svarade eleverna enligt följande; 95 % tyckte att de hade det bra på skolan, 95 % upplevde att de hade det bra i sin grupp, 95 % tyckte att det var bra på rasten och 93 % svarade att de hade det bra i matsalen.

Det är ingen större skillnad mellan svaren på höst- och vårterminen under läsåret 2021/22.

Flertalet av svaren är positiva där de allra flesta elever uppgav att man hade det bra.

Jämfört med föregående läsår är det dock något färre ja-svar och fler elever som svarar ibland på frågorna.

Anmälningar om kränkande behandling

På gymnasiesärskolans nationella program gjordes detta läsår 5 STELLA-anmälningar.

Kränkningarna bestod av verbala trakasserier, kränkningar via digitala/ sociala medier och fysiskt våld.

På gymnasiesärskolans individuella program finns 2 registrerade STELLA-anmälningar om kränkande behandling läsåret 2021/22. Kränkningarna handlade om fysiskt våld.

Under föregående läsår gjordes totalt 2 STELLA-anmälningar på hela gymnasiesärskolan.

Resultat från hälsosamtal

I skolsköterskans hälsosamtal med eleverna i år 1 på de nationella och individuella programmen har inga elever uppgivit att de blivit utsatta för kränkningar. Det är samma resultat som föregående läsår.

Samtliga elever på gymnasiesärskolans program har i hälsosamtalen svarat att de känner sig trygga och trivs i skolan. Eleverna svarade på samma sätt förra året.

Utvärdering av elevernas fysiska och psykiska arbetsmiljö utifrån protokoll på elevråd och programforum

Nationella programmen

I början av läsåret framförde eleverna på programforum att det var mycket diskussioner mellan eleverna vilket man upplevde jobbigt. Elever tog upp att det var diskussioner med elever som kom från ”storskolan”. Man tyckte också att sociala medier orsakade konflikter mellan elever. Under senare delen av läsåret uppgav eleverna att det blivit allt bättre kamratskap mellan eleverna och färre konflikter. Eleverna uppgav att de i första hand helst vill lösa mindre konflikter själva, utan inblandning av vuxna. När de inte kan lösa en konflikt själva får man ta hjälp av vuxna. Förslag om att en kamratstödare borde utses har kommit upp på programforum. Frågan ska tas upp i början av nästa läsår och att man testar detta på prov.

Eleverna på programforum anser att trivselreglerna är kända av alla men att de inte följs fullt ut. Under förra läsåret fastställdes en ny trivselregel om mobilförbud på lektionerna för att skapa bättre arbetsro. Eleverna tyckte att de flesta blivit bättre på att respektera mobilförbudet men att enstaka elever inte följer den regeln vilket skapar dålig studiero. Eleverna har framfört att det fortfarande är elever som inte kommer i tid till lektionen, går in och ut från lektionen eller låter bli att ta av sig jackan i klassrummet. Detta stör arbetsron och eleverna ser detta som attitydproblem.

Individuella programmet

På elevrådsmöte på det individuella programmet har det framkommit att det inte går att komma in med rullstolar på aktivitetsplanen.

Från skyddsronen som genomfördes fanns inget att rapportera.

I övrigt har inga frågor som är kopplade till likabehandlingsplanen tagits upp på elevrådet.

Matrådet

I matrådet har främst frågor kring maten diskuterats. Det har framkommit att situationen i matsalen blivit lugnare med mindre trängsel och köer. Orsaken är bland annat att det är färre ungdomar som äter i matsalen nu jämfört med tidigare. Ungdomar från gymnasieskolan och språkinstruktionen har deltagit på matrådet detta läsår. Det är inga elever från de nationella programmen på gymnasiet som deltagit. Det är viktigt att fler ungdomar blir delaktiga i matrådet för att kunna påverka. Ett arbete för att rekrytera elevrepresentanter till matrådet behöver därför göras.

Sammanfattningsvis har följande riskområden identifierats:

- Det förekommer emellanåt konflikter mellan eleverna på gymnasieskolan. Ett fåtal elever upplever att det finns elever som man är rädd för. Elever upplever ibland att andra elever inte är snälla mot dem. Det finns 7 registrerade STELLA-anmälningar om kränkande behandling.
- Det finns ett fåtal elever i gymnasieskolan som inte känner sig trygga i skolan.
- Det finns några platser på skolan som elever upplever som otrygga.
- Skolans förebyggande insatser för att förhindra kränkande behandling behöver utvecklas.
- Elever har upplevt att det finns ställen på skolan som inte är anpassade för elever med funktionshinder.

5. Mål för arbetet

Mål

- Likabehandlingsplanen ska vara känd bland personal, elever och föräldrar.
- Alla elever ska trivas och känna sig trygga.
- Att få elever mer delaktiga kring arbetet med den fysiska och psykiska skolmiljön.
- Att utveckla det främjande och förebyggande arbetet för att förhindra kränkande behandling.

6. Handlingsplan

Föreslagna åtgärder

Ansvarig

När

Likabehandlingsplanen går igenom med arbetslagen. Personalen informeras om rutinerna för STELLA-rapportering. Personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som präglar den pedagogiska verksamheten.	Rektor Kurator	Enligt varje programs årshjul
Mentor med stöd av kurator och skolsköterska informerar/diskuterar likabehandlingsplanen med respektive klass. Eleverna ska få möjlighet att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas. Stödmaterial finns att tillgå för att använda på mentorstid.	Mentor Kurator	Enligt varje programs årshjul Under läsåret
Programarbetslagen genomför insatser som ska ske under året för att öka trygghet och trivsel för eleverna.	Rektor och arbetslag	Enligt varje programs årshjul
Öka elevernas delaktighet kring den fysiska och psykiska arbetsmiljön genom klassråd, programforum, elevråd och matråd. Elevers medverkan kring ordningsregler sker via klassråden.	Mentor Rektor Kurator Skolsköterska	Enligt varje programs årshjul
Värdegrundsarbetet är en naturlig del av undervisningen, tex genom material och diskussionsunderlag som är kopplat till värdegrundsfrågor. EHT bidrar med sina kunskaper i undervisningen efter behov.	Ämneslärare	Regelbundet under läsåret
Mentor informerar sina elever om vart man vänder sig vid trakasserier och kränkningar.	Mentor	Regelbundet under läsåret
EHT deltar vid arbetslagsmöten i det främjande och förebyggande arbetet. EHT-personal, rektor och pedagoger träffas regelbundet på respektive program i ett s k ”Samlat EHT”. Skolpsykolog deltar kontinuerligt i det främjande och förebyggande arbetet samt vid uppföljning 1 gång/ månad.	Rektor EHT	Regelbundet under läsåret
EHT deltar i verksamheternas olika aktiviteter under året, såsom aktiviteter under elevernas skoldagar, friluftsdagar, temadagar m m för att bidra till ett främjande värdegrundsarbete. Spontana vardagskontakter sker kontinuerligt under läsåret.	EHT	Regelbundet under läsåret
Mentorssamtal med eleverna på gymnasiesärskolans nationella program genomförs på schemalagd tid varje vecka. Syftet är att eleverna ska känna att de blir lyssnade på och att de har möjlighet att påverka sin situation. Pedagogerna ges möjlighet till ökad förståelse för elevernas hela livssituation. På det individuella	Mentor	Regelbundet under läsåret

programmet genomförs mentorssamtal kontinuerligt utifrån de olika elevernas behov.		
För att eleverna ska känna sig trygga i matsalssituationen äter personal pedagogisk lunch tillsammans med eleverna. Individuella programmet äter före övriga program på skolan.	Rektor Pedagoger	Regelbundet under läsåret
Under hela skoldagen har eleverna tillgång till vuxenstöd. Gymnasiesärskolan har egna lokaler där elever och personal vistas tillsammans.	Rektor Pedagoger	Regelbundet under läsåret

7. Elevers delaktighet i arbetet

Det finns plattformar där elever regelmässigt deltar och har möjlighet att uttrycka önskemål, förslag och synpunkter på skolmiljön. Dessa är:

- Klassråd, här kan eleverna förslagsvis vara med och utforma skolans/programmets ordningsregler.
- Programforum, där träffar representanter från varje klass rektor och kurator/skolsköterska för programmet och för fram synpunkter som framkommit vid klassråden. Detta sker 2 ggr/ termin. På det individuella programmet deltar kurator och skolsköterska på elevråd 1 gång/ termin.
- Matrådet, där elevrepresentanter träffar ansvarig rektor och skolköket för att diskutera möjlighet till utveckling av den fysiska miljön i matsalen samt annat som rör skolmaten.

8. Rutiner vid akuta situationer

När elev kränker elev

- A. Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev har blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektor eller EHT- kurator/ skolsköterska.
- B. Anmälan ska göras i ”STELLA” under fliken för ”Anmälan om kränkande behandling av barn/elever”. Det dokumentet finns på Inloggad under tjänsten rapportera tillbud och skador.
Blanketten skickas digitalt till Barn och utbildningskontoret.
- C. Så snart skolan får kännedom om att en elev anser sig kan vara kränkt inträder, utöver anmälningsskyldigheten också utrednings- och åtgärdsskyldighet. Detta gäller oavsett hur skolan fått informationen; från elev, vuxen eller anonymt.
- D. En utredning utifrån händelsen påbörjas. Kurator/ skolsköterska kan ansvara för eller vara behjälpliga med utredningen.
- E. Föräldrar/ vårdnadshavare kontaktas vid omyndig elev.
- F. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med elevs vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

10. Bilaga: STELLA-rapportering

Rutiner för rapportering i ”STELLA”

”STELLA” är ett system för dig som är medarbetare.

Här kan du anmäla händelser så som t.ex. skador, tillbud och kränkande behandling.

Du kan även se händelser som du tidigare har anmält.

Om du inte kan slutföra din händelserapportering kan du välja att spara det som skrivits till nästa gång du loggar in i ”STELLA”.

Om du har en påbörjad rapport så måste den slutföras innan du kan gå vidare med nästa händelserapport.

Din chef kan påbörja hanteringen av din anmälan när denna är slutförd.

- A. Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev har blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektor.
- B. Anmälan ska göras i ”STELLA” under fliken för ”Anmälan om kränkande behandling av barn/elever”. Det dokumentet finns på Inloggad under ”Mina verktyg”- Tjänsten rapportera tillbud och skador. Blanketten skickas digitalt till Barn- och utbildningskontoret.
- C. Kurator/ skolsköterska kan vara behjälpliga med att rapportera i ”STELLA”.
- D. Så snart skolan får kännedom om att en elev anser sig kan vara kränkt inträder, utöver anmälningsskyldigheten också utrednings- och åtgärdsskyldighet. Detta gäller oavsett hur skolan fått informationen; från elev, vuxen eller anonymt.
- E. Efter anmälan av ärendet i ”STELLA” ska ärendet dokumenteras.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till elevens könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där elevers lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• Sexuell läggning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till eleverna.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• **Mobbning**

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- **Rasism**

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- **Främlingsfientlighet**

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.